

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za
krivično gonjenje osoba
odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji
bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 28. januar 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 28. januara 2013.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG
ZA IZDAVANJE NALOGA *SUBPOENA* MILOŠU TOMOVIĆU**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

Prijevod

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena* Milošu Tomoviću" koji je optuženi podnio 17. decembra 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumenti strana u postupku

1. Optuženi u Zahtjevu traži od Vijeća da, na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), izda nalog *subpoena* kojim će Milošu Tomoviću naložiti da 25. februara 2013. pristupi radi svjedočenja kao svjedok odbrane.¹

2. Optuženi navodi da je uložio sve razumne napore kako bi obezbijedio Tomovićevu dobrovoljnu saradnju, no bez uspjeha. Optuženi navodi da je Tomović, iako je dao pismenu izjavu istražitelju iz tima odbrane optuženog, kad se s njim kontaktiralo da bi se finalizirale formalnosti u vezi s njegovim putovanjem u Haag, kategorično izjavio da je odlučio da ne svjedoči. Tomović je ostao pri tom stavu i nakon što je obaviješten da će, ako ne pristane da svjedoči dobrovoljno, biti zatraženo da mu se izda nalog *subpoena*.²

3. Optuženi tvrdi da postoje razumne osnove da se smatra da Tomović posjeduje informacije koje mogu bitno pomoći njegovoj odbrani.³ Optuženi tvrdi da predviđeno svjedočenje Tomovića, koji je bio komandant 1. bataljona Vojske Republike Srpske u Foči,⁴ dovodi u pitanje navode da su bosanski Muslimani bili protjerani iz Foče i da je postojao plan da se oni istjeraju ili unište.⁵ Pored toga, optuženi tvrdi da se u tom predviđenom svjedočenju opisuje vojna situacija u Foči, uključujući i činjenicu da VRS nije preduzimao nikakva ofanzivna dejstva, kao i činjenicu da su bosanski Muslimani otvarali vatru iz Aladže džamije, uvrštene u Prilog D10 Treće izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica).⁶

---

¹ Zahtjev, par. 1, 8.

² Zahtjev, par. 4.

³ Zahtjev, par. 5, 7.

⁴ Zahtjev, par. 1.

⁵ Zahtjev, par. 5.

⁶ Zahtjev, par. 5. V. i dokument 1D26391 na osnovu pravila 65ter (pismena izjava Miloša Tomovića), par. 12, 25.

Prijevod

4. Optuženi tvrdi da su te informacije potrebne za njegov dokazni postupak jer je Tomović jedini svjedok kojeg je pronašao koji može da svjedoči o događajima u Foči, a posebno o otvaranju vatre iz džamije.⁷

5. Optuženi traži da se Zahtjev dostavi Vladi Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: BiH) i Tomoviću i da se obje strane pozovu da na Zahtjev odgovore ako to žele.⁸ Pored toga, optuženi želi da se od Vlade Bosne i Hercegovine zatraži da uruči nalog *subpoena* Tomoviću.⁹

6. Dana 7. januara 2013. Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilaštvo) je putem *e-maila* obavijestilo Vijeće da ne želi da odgovori na Zahtjev.

II. Mjerodavno pravo

7. Pravilo 54 Pravilnika predviđa da pretresna vijeća mogu izdavati naloge *subpoena* koji su "potrebni za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Nalog *subpoena* smatra se "potrebni" u smislu pravila 54 ukoliko je pokazana legitimna forenzička svrha pribavljanja informacija:

Podnosilac zahtjeva za izdavanje naloga *subpoena* prije ili tokom suđenja, mora [...] pokazati da postoje razumne osnove za vjerovanje da će potencijalni svjedok pružiti informacije koje će suštinski pomoći podnosiocu zahtjeva u pogledu jasno navedenih pitanja na predstojećem suđenju.¹⁰

8. Da bi se ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe, može biti potrebno da podnosilac zahtjeva predoči podatke o faktorima kao što su položaj koji je potencijalni svjedok zauzimao u odnosu na događaje o kojima je riječ, odnosi koji su eventualno postojali između svjedoka i optuženog, svaka mogućnost koju je svjedok imao da te događaje posmatra, te svaka izjava koju je svjedok dao tužilaštvu i drugim licima u vezi s njima.¹¹

---

⁷ Zahtjev, par. 6.

⁸ Zahtjev, par. 10.

⁹ Zahtjev, par. 9.

¹⁰ *Tužilac protiv Halilovića*, predmet br. IT-01-48-AR73, "Odluka u vezi s izdavanjem naloga *subpoena*", 21. juni 2004. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Halilović*), par. 6; *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, "Odluka po molbi da se izdaju *subpoene*", 1. juli 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krstić*), par. 10 (reference izostavljene); *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, "Odluka po zahtevu dodeljenih branilaca da Tony Blair i Gerhard Schröder svedoče i da se s njima pre svedočenja obavi razgovor", 9. decembar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 38.

¹¹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; Odluka u predmetu *Krstić*, par. 11; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 40.

Prijevod

9. Čak i kad se Pretresno vijeće uvjeri da je podnosilac zahtjeva ispunio uslov legitimne svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ako se tražene informacije mogu pribaviti drugim sredstvima.¹² Najzad, podnosilac zahtjeva mora pokazati da je uložio sve razumne napore da obezbijedi dobrovoljnu saradnju potencijalnog svjedoka, ali da u tome nije uspio.¹³

10. Nalozi *subpoena* ne smiju se izdavati olako jer uključuju korištenje prisilnih mjera i mogu dovesti do izricanja krivičnih sankcija.¹⁴ Diskreciono ovlaštenje pretresnog vijeća za izdavanje naloga *subpoena* je prema tome potrebno kako bi se obezbijedilo da se mehanizam prisile naloga *subpoena* ne zloupotrebljava i/ili ne koristi kao dio procesne taktike.¹⁵ U suštini, nalog *subpoena* treba da se smatra metodom krajnjeg sredstva.¹⁶

III. Diskusija

11. Prije svega, Vijeće smatra da ima dovoljno informacija da donese odluku po Zahtjevu bez izjašnjenja Tomovića odnosno Bosne i Hercegovine.

12. Razmotrivši meritum Zahtjeva, Vijeće prvo konstatuje da je optuženi uložio sve razumne napore kako bi obezbijedio Tomovićevu dobrovoljnu saradnju.¹⁷

13. Kako je već napomenuto, da bi se ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe za izdavanje naloga *subpoena*, podnosilac zahtjeva mora dokazati da ima razumne osnove za uvjerenje da postoje dobri izgledi da će svjedok moći dati informacije koje će podnosiocu zahtjeva bitno pomoći u izvođenju dokaza, a u vezi s jasno definisanim pitanjima relevantnim za suđenje. Vijeće ocjenjuje da je Tomovićevo potencijalno svjedočenje relevantno za navodni udruženi zločinački pothvat (dalje u tekstu: UZP) trajnog uklanjanja muslimanskog i hrvatskog stanovništva sa teritorija u Bosni i Hercegovini na koje su bosanski Srbi polagali

¹² Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41.

¹³ *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, "Odluka po Zahtevu tužilaštva za izdavanje naloga naloga *subpoena ad testificandum*", 11. februar 2009., par. 7; *Tužilac protiv Simbe*, predmet br. ICTR-01-76-T, "Odluka po zahtjevu odbrane za izdavanje naloga *subpoena* za svjedoka SHB", 7. februar 2005., par. 3.

¹⁴ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-AR73.9, "Odluka po interlokutornoj žalbi", 11. decembar 2002., par. 31.

¹⁵ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6, 10.

¹⁶ V. *Tužilac protiv Martića*, predmet br. IT-95-11-PT, "Odluka po Dodatnom podnesku tužilaštva u vezi sa zahtevom tužilaštva od 3. juna 2005. za izdavanje naloga *subpoena*", povjerljivo i *ex parte*, 16. septembar 2005., par. 12. "Drugim rečima, takve mere [naloge *subpoena*] treba primenjivati oprezno i samo ako na raspolaganju ne stoje druge, manje nametljive mere, koje bi verovatno obezbedile efekat koji datom merom pokušava da se postigne."

¹⁷ V. Zahtjev, par. 4.

Prijevod

pravo, uključujući opštinu Foča, kao i na rušenje Aladže džamije navedeno u Prilogu D10 Optužnice.¹⁸ U Optužnici, tužilac optuženog za ta krivična djela tereti po osnovu učestvovanja u tom UZP-u, kao i po osnovu komandne odgovornosti iz člana 7(3) Statuta Međunarodnog suda.¹⁹ Osim toga, kako se navodi u Optužnici, neki od navodnih počinitelja krivičnih djela bili su pripadnici VRS-a.²⁰ Vijeće stoga konstatuje da se informacije koje se putem Tomovića žele pribaviti odnose na jasno definisana pitanja relevantna za odbranu optuženog i da će one biti od bitne pomoći za optuženog.

14. Međutim, Vijeće podsjeća na to da, čak i kad se uvjeri da je ispunjen uslov legitimne forenzičke svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ako se tražene informacije mogu pribaviti drugim sredstvima. Vijeće napominje da se u predloženoj Tomovićevoj pismenoj izjavi navodi da je on za komandanta 1. bataljona u Foči bio imenovan krajem jula 1992. godine i da je taj bataljon tada imao oko 520 vojnika.²¹ Međutim, iako u Zahtjevu obrazlaže da je Tomović jedini svjedok kojeg je našao koji može svjedočiti o vojnim događajima u Foči, optuženi ne objašnjava zašto je to tako, posebno s obzirom na veličinu 1. bataljona. Pored toga, u Zahtjevu nije pokazano da je optuženi iscrpio sva druga sredstva da pribavi dokaze o preuzimanju vlasti u opštini Foča i rušenju Aladže džamije. Prema tome, Vijeće se nije uvjerilo da se predloženi dokazi ne mogu pribaviti drugim sredstvima i ocjenjuje da je optuženi, prije podnošenja Zahtjeva, trebao da temeljitije istraži da li bi slične informacije možda mogao dati i neko od bivših pripadnika Tomovićevoeg bataljona ili snaga VRS-a razmještenih u predmetnom području. S obzirom na to, Vijeće konstatuje da ovaj konkretan uslov za izdavanje naloga *subpoena* u ovom konkretnom slučaju nije ispunjen.

---

¹⁸ Optužnica, par. 9–14, 48, Prilog D, str. 17.

¹⁹ Optužnica, par. 9–14, 32–35, 50.

²⁰ Optužnica, par. 12.

²¹ Dokument 1D26391 na osnovu pravila 65ter (pismena izjava Miloša Tomovića), par. 18.

Prijevod

IV. Dispozitiv

15. Iz gore navedenih razloga, na osnovu pravila 54 Pravilnika, Vijeće ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/

O-Gon Kwon,
predsjedavajući sudija

Dana 28. januara 2013.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]